

2. BANKRECHT EN FINANCIËEL RECHT / DROIT BANCAIRE ET FINANCIER

Régine Feltkamp⁴ & Olivier Claeys

Rechtspraak/Jurisprudence

Europees Hof van Justitie 5 september 2019

Verein für Konsumenteninformation/Deutsche Bahn AG
Zaak: C-28/18

BANK- EN KREDIETWEZEN

Europees bankrecht – Overmakingen

BANQUE ET CRÉDIT

Droit bancaire européen – Transferts

In dit arrest van 5 september 2019 heeft het Europees Hof van Justitie zich uitgesproken over een prejudiciële vraag betreffende artikel 9, 2. van verordening (EU) nr. 260/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2012 tot vaststelling van technische en bedrijfsmatige vereisten voor overmakingen en automatische afschrijvingen in euro en tot wijziging van verordening (EG) nr. 924/2009 (hierna “de verordening”).

Het arrest betreft een geding tussen de *Verein für Konsumenteninformation* (hierna “V.K.I.”), een Oostenrijkse vereniging voor consumenteninformatie, en Deutsche Bahn AG, betreffende de onmogelijkheid voor treinreizigers die niet in Duitsland wonen, om de op de website van deze onderneming gereserveerde biljetten te betalen door middel van een automatische afschrijving in euro via het SEPA-systeem. In haar algemene vervoersvoorwaarden onderwerpt Deutsche Bahn AG namelijk de mogelijkheid om van een automatische afschrijving via SEPA gebruik te maken o.a. aan de vereiste dat de betrokken reiziger zijn/haar woonplaats moet hebben in Duitsland. V.K.I. betwistte de geldigheid van deze vereiste wegens strijdigheid met het artikel 9, 2. van de verordening, dat het volgende bepaalt: “Een begunstigde die een overmaking accepteert of gebruik maakt van een automatische afschrijving om geldmiddelen te innen van een betaler met een betaalrekening binnen de Unie specificeert niet in welke lidstaat die betaalrekening zich moet bevinden, mits die betaalrekening bereikbaar is overeenkomstig artikel 3.”

De zaak kwam uiteindelijk bij het *Oberster Gerichtshof* in Oostenrijk terecht, dat de volgende prejudiciële vraag voorlegde aan het Hof: “Dient artikel 9, 2. van verordening nr. 260/2012 aldus te worden uitgelegd dat het de begunstigde verboden wordt om een betaling via de SEPA-regeling voor automatische afschrijving ervan afhankelijk te stellen dat de betaler zijn woonplaats heeft in de lidstaat waarin ook de begunstigde woonachtig dan wel gezeteld

is, wanneer de betaling ook op andere wijze, bijvoorbeeld met creditcard, is toegestaan?”

Het Hof stelt vast dat uit de bewoordingen van artikel 9, 2. van de verordening, gelezen in samenhang met artikel 3, 2. van de verordening, is af te leiden dat de begunstigde van een automatische afschrijving niet mag eisen dat de rekening van de betaler zich in een bepaalde lidstaat bevindt, wanneer deze rekening bereikbaar is voor een nationale automatische afschrijving. Ervan uitgaande dat consumenten meestal over een betaalrekening beschikken in de lidstaat waar zij wonen, overweegt het Hof dat *in casu* het betwiste beding indirect neerkomt op de aanwijzing van de lidstaat waar de betaalrekening zich moet bevinden, en zo gevolgen heeft die vergelijkbaar zijn met die welke voortvloeien uit een dergelijke aanwijzing van een specifieke lidstaat. Dat andere betalingswijzen beschikbaar zijn, doet hieraan volgens het Hof geen afbreuk. Het Hof concludeert dan ook dat artikel 9, 2. van de verordening zich inderdaad verzet tegen een beding zoals aan de orde in het geschil.

R. F. en O. C.

Europees Hof van Justitie 11 september 2019

Romano/DSL Bank

Zaak: C-143/18

CONSUMENTENRECHT

Europees recht – Consumentenkrediet – Herroepingsrecht – Voorlichting consument

DROIT DE LA CONSOMMATION

Droit européen – Crédit à la consommation – Droit de révocation – Information du consommateur

In dit arrest van 11 september 2019, heeft het Europees Hof van Justitie zich uitgesproken over een prejudiciële vraag betreffende de interpretatie van artikel 4, 2., artikel 5, 1., artikel 6, 1., tweede alinea, tweede streepje, 2., onder c) en 6., alsmede van artikel 7, 4. van richtlijn nr. 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2002 betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten en tot wijziging van de richtlijnen nrs. 90/619/EEG, 97/7/EG en 98/27/EG van de Raad (hierna “richtlijn nr. 2002/65”).

Het geschil betrof een op afstand gesloten krediet voor de aankoop van een privéwoning door twee consumenten met een Duitse bank, waarbij de vraag rees of de kredietnemers, nog altijd het herroepingsrecht konden inroepen, niettegenstaande de overeenkomst op uitdrukkelijk verzoek van de kredietnemer volledig was uitgevoerd, omdat de informatie over het herroepingsrecht zoals ontvangen ten tijde van de contractsluiting niet in overeenstemming was met de geldende Duitse regelgeving.

⁴ Adocaat te Brussel.

Uit de in het arrest weergegeven feiten blijkt dat de bank had aangegeven dat er geen herroepingsrecht gold omwille van de volledige uitvoering van de overeenkomst op uitdrukkelijk verzoek van de kredietnemers voordat gebruik werd gemaakt van het herroepingsrecht, daar waar volgens het Duits recht (zoals geïnterpreteerd door het *Bundesgerichtshof*) voor consumentkredietovereenkomsten het herroepingsrecht in dat geval niet is uitgeschakeld, ook al is de overeenkomst op afstand gesloten.

In het kader van dit geschil werd vooreerst aan het Hof gevraagd of het nationaal recht in het licht van richtlijn nr. 2002/65 kan bepalen dat het herroepingsrecht niet vervalt indien de overeenkomst op uitdrukkelijk verzoek van de kredietnemer volledig is uitgevoerd voor de uitoefening van het herroepingsrecht. Het Hof stelt vast dat richtlijn nr. 2002/65 voorziet in een volledige harmonisatie van de daarin geregelde aspecten en dat voor het geval waarin het herroepingsrecht overeenkomstig artikel 6, 2., onder c) van richtlijn nr. 2002/65 niet van toepassing is, i.e. wanneer de overeenkomst op uitdrukkelijk verzoek van de consument door beide partijen volledig is uitgevoerd voordat de consument van zijn herroepingsrecht gebruik maakt, voormelde richtlijn geen bepalingen bevat die een lidstaat toestaan om in zijn nationale regelgeving te bepalen dat de consument wel beschikt over een herroepingsrecht. Het feit dat het Duits recht (zoals uitgelegd in diens nationale rechtspraak) in dat geval het herroepingsrecht niet uitsluit, is volgens het Hof dan ook in strijd met voormelde bepaling van richtlijn nr. 2002/65.

De tweede prejudiciële vraag waarover het Hof zich moest buigen was of de bank de kredietnemers voldoende had geïnformeerd over het herroepingsrecht door informatie te verschaffen die niet in overeenstemming is met het Duits recht. Het Hof oordeelt dat een lidstaat in zijn nationale regelgeving aan een handelaar geen verplichting kan opleggen om de consument, voordat deze gebonden is door een overeenkomst op afstand of een aanbod m.b.t. een financiële dienst, informatie mee te delen die in strijd is met de dwingende bepalingen van richtlijn nr. 2002/65. Aangezien richtlijn nr. 2002/65 het herroepingsrecht uitsluit in het betrokken geval, heeft de handelaar die de consument in lijn hiermee informeert over het niet bestaan van het herroepingsrecht, volgens het Hof de consument voldoende geïnformeerd. Het Hof herinnert daarbij aan zijn rechtspraak dat de perceptie van de gemiddelde consument van belang is, te weten die van een normaal geïnformeerde en redelijk omzichtige en oplettende consument.

R. F.

7. VERZEKERINGEN / ASSURANCES

Tine Meurs⁵

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 25 november 2019

Zaak: C.18.0408.F

VERZEKERINGEN

Landverzekeringsovereenkomst – Schadeverzekering – Aansprakelijkheidsverzekering – Rechtstreekse vordering – Verjaring – Stuiting

ASSURANCES

Assurances terrestres – Assurance de dommages – Assurances responsabilité – Action directe – Prescription – Interruption

In het arrest van 25 november 2019 (C.18.0408.N) heeft het Hof van Cassatie uitspraak gedaan over de interpretatie van artikel 35, § 4 wet landverzekeringsovereenkomst (“WLVO”), dat de stuiting van de verjaring van de rechtstreekse vordering regelt. De tekst van artikel 35, § 4 WLVO werd ongewijzigd overgenomen in artikel 89, § 5 wet verzekeringen (“W.Verz.”).

Overeenkomstig artikel 35, § 4 WLVO / 89, § 5 W.Verz. wordt de verjaring van de rechtstreekse vordering tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar (cf. art. 86 WLVO / 150 W.Verz.) gestuit zodra de verzekeraar kennis krijgt van de wil van de benadeelde om vergoeding te verkrijgen van de door hem geleden schade overeenkomstig artikel 35, § 4 WLVO / 89, § 5 W.Verz. De stuiting eindigt wanneer de verzekeraar aan de benadeelde schriftelijk kennis geeft van zijn beslissing om te vergoeden of van zijn weigering. Overeenkomstig artikel 34, § 2 WLVO / 88, § 2 W.Verz. geldt in principe een verjaringstermijn van 5 jaar voor de rechtstreekse vordering.

Voormeld arrest van 25 november 2019 betreft zeer specifiek de interpretatie van de vereiste dat de verzekeraar kennis krijgt van de wil van de benadeelde om vergoeding te verkrijgen van de door hem geleden schade overeenkomstig artikel 35, § 4 WLVO / 89, § 5 W.Verz.

Er bestond reeds eensgezindheid in rechtsleer en rechtspraak dat het de aansprakelijkheidsverzekeraar *zelf* is die op de hoogte moet worden gebracht van de wil van de benadeelde om vergoeding te verkrijgen (zie recent met verwijzingen o.m. I. PECHARD, “La prescription de l’action directe contre l’assureur” in *La prescription en assurances et en responsabilité*, Limal, Anthemis, 2019, 176; T. VANSWEEVELT, “Artikel 89 Wet Verzekeringen” in *Verzekeringen. Artikelsgewijze commentaar*, Mechelen, Kluwer, losbl., 14).

⁵. Advocaat te Brussel.